

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії СОРОКА Віталій Анатолійович 1973 року народження, громадянин України, освіта вища. В 2017 році здобув вищу освіту у Київському національному університеті внутрішніх справ, факультет «Правознавство». В 2019 році отримав диплом магістра Поліського національного університету, факультет «Публічне управління та адміністрування». З 2020 року по теперішній час є депутатом Житомирської обласної ради, головою постійної комісії «Соціально-економічного розвитку, малого і середнього бізнесу, транспорту та зв'язку».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Національного університету «Чернігівська політехніка» від 25 травня 2026 року № 136, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

РУДЕНКО Ольги Мстиславівни, доктора наук з державного управління, професора, завідувача кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Рецензентів:

КОСАЧ Ірини Анатоліївни, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

ЛАШУК Оксани Сергіївни, кандидата наук з державного управління, доцента кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Офіційних опонентів:

ОРЛОВОЇ Наталії Сергіївни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри права та публічного управління Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

ЯНКОВОГО Романа Васильовича, доктора економічних наук, доцента, професора кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування Закладу Вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»,

на засіданні 24 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування СОРОЦІ Віталію Анатолійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Формування фінансового механізму розвитку територіальних громад» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Чернігівська політехніка» Міністерство освіти і науки України, м. Чернігів.

Науковий керівник ТКАЛЕНКО Наталія Валеріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація виконана державною мовою у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертації та положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Дисертаційна робота вирішує актуальне наукове завдання щодо розвитку теоретико-методичних засад формування та функціонування фінансового механізму розвитку

територіальних громад і розроблення науково-практичного інструментарію підвищення його ефективності в умовах децентралізації, воєнних викликів та повоєнного відновлення.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи полягає в тому, що:

- удосконалено понятійно-категоріальний апарат управління розвитком територіальних громад у частині трактування фінансового механізму їх розвитку як цілісної інтегрованої системи форм, методів, інструментів і важелів управління фінансовими ресурсами, функціонування якої спрямоване на реалізацію стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку, забезпечення фінансової самодостатності громад та досягнення цілей сталого розвитку на місцевому рівні. На відміну від наявних трактувань, у яких фінансовий механізм переважно розглядається як сукупність окремих способів мобілізації та використання фінансових ресурсів, запропонований підхід системно поєднує бюджетну, інвестиційну й управлінську складові, що дає змогу підвищити прозорість бюджетного процесу, забезпечити цільове використання ресурсів та узгодити фінансові рішення зі стратегічними пріоритетами розвитку територіальних громад;
- удосконалено системну модель фінансового механізму розвитку територіальних громад у частині виокремлення та взаємоузгодження інституційної, ресурсної, інструментальної, управлінської й результативної функціональних підсистем. На відміну від фрагментарних підходів, орієнтованих на дослідження окремих складових місцевих фінансів, запропонована модель представляє фінансовий механізм як відкриту динамічну систему, що інтегрує інституційне середовище, джерела ресурсного забезпечення, інструменти реалізації фінансової політики, організаційно-управлінські процеси та результативні орієнтири розвитку. Це створює підґрунтя для стратегічного управління місцевими фінансами, підвищення адаптивності громад до змін зовнішнього середовища, зміцнення їхньої фінансової спроможності та реалізації пріоритетів сталого розвитку в умовах воєнного і повоєнного періодів;
- удосконалено методичний підхід до оцінювання ефективності фінансового механізму розвитку територіальних громад шляхом формування комплексної системи індикаторів ресурсної, інституційної, інструментальної, управлінської та результативної підсистем з їх подальшим агрегуванням в інтегральний індекс ефективності. На відміну від наявних методичних підходів, які здебільшого ґрунтуються на аналізі окремих бюджетних або фінансових показників, запропонований підхід забезпечує багатовимірне оцінювання стану та результативності фінансового механізму, дає змогу виявляти проблемні зони фінансового управління, визначати диспропорції між ресурсним забезпеченням і результатами розвитку та обґрунтовувати напрями коригування фінансової політики територіальних громад;
- удосконалено наукові підходи до стратегічного планування фінансового механізму розвитку територіальних громад шляхом інтеграції бюджетного, інвестиційного й управлінського потенціалів у єдину систему формування та реалізації довгострокових фінансових рішень. На відміну від наявних підходів, у межах яких зазначені складові переважно розглядаються ізольовано, запропонований інтегративний підхід забезпечує взаємоузгодження цілей, ресурсів, інструментів і результатів фінансової політики на різних рівнях управління. Це сприяє переходу від ситуативного розподілу ресурсів до стратегічного управління розвитком громад, зміцненню їхнього внутрішнього фінансового потенціалу, зменшенню залежності від міжбюджетних трансфертів та створенню стабільного фінансового середовища для реалізації довгострокових пріоритетів місцевої соціально-економічної політики;
- набули подальшого розвитку науково-практичні положення щодо стратегічних напрямів формування фінансового механізму розвитку територіальних громад, які передбачають зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів через розширення власних джерел доходів і диверсифікацію фінансування, запровадження сучасних фінансових інструментів,

розвиток міжмуніципального співробітництва, а також інституційне оновлення фінансового управління на засадах стратегічного планування, прозорості, підзвітності та цифровізації бюджетних процесів. На відміну від підходів, орієнтованих переважно на нарощування обсягів фінансових ресурсів, запропоновані положення поєднують ресурсний, інструментальний, організаційний та інституційний напрями зміцнення фінансової спроможності громад, що формує науково-методичні орієнтири для розроблення муніципальних стратегій в умовах воєнних викликів і повоєнного відновлення;

– набуло подальшого розвитку концептуальне трактування принципів формування ефективного фінансового механізму розвитку територіальних громад шляхом системного поєднання принципів цілісності, адаптивності, прозорості та результативності з практичними інструментами їх реалізації. Зазначені принципи конкретизовано через запровадження фінансового контролю й аудиту, розширення громадської участі в бюджетному процесі, забезпечення відкритості фінансових даних, посилення внутрішньої підзвітності розпорядників бюджетних коштів та застосування системи результативних показників. На відміну від декларативного визначення загальних засад фінансового управління, запропонований підхід забезпечує їх операціоналізацію в діяльності органів місцевого самоврядування, що сприяє підвищенню довіри до місцевої влади, зміцненню інституційної спроможності громад, ефективному використанню ресурсів і досягненню стратегічних цілей територіального розвитку.

Основні положення та отримані наукові результати дисертаційної роботи висвітлено у 10 наукових працях, з них 3 статті у наукових фахових виданнях, 1 стаття у виданні, індексованому наукометричною базою Web of Science, 1 стаття в іноземному виданні за напрямом дисертаційної роботи та 5 публікацій у збірниках міжнародних науково-практичних конференцій:

1. Сорока В. А., Бичков С. В. Інституціональне забезпечення фінансування розвитку територіальних громад в умовах кризи. *Науковий журнал «Economic Synergy»*. 2024. Вип. 1(11). С. 136-153. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-10>

2. Сорока В. А. Особливості та проблеми формування фінансових механізмів розвитку територіальних громад в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. № 2. С. 64-68. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-9>.

3. Сорока В. А. Системна модель фінансового механізму розвитку територіальних громад. *Економічний простір*. 2025. № 202. С. 253-257. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.202.253-257>.

4. Erastov V., Bychkov S., Soroka V. Hromadas' finances management in the face of crisis. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025. № 11(5). Pp. 39-46. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-5-39-46>.

5. Soroka V. Scientific and methodological principles of forming financial mechanisms for the development of territorial communities. *Socioworld-Social Research & Behavioral Sciences*. 2023. Vol. 11, issue 01. Pp. 50-57. DOI: <https://doi.org/10.36962/SWD11012023-50>.

6. Сорока В. Системна модель фінансового механізму розвитку територіальних громад. *Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу : тези виступів IV Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Житомирська політехніка*, 2023. С. 227. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/suchasni-vyklyky-staloho-rozvytku-biznesu-tezy-iv-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-09-10-lystopada-2023-roku/>.

7. Сорока В. А. Елементи фінансового механізму розвитку територіальних громад. *Юніст науки - 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.)*. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 212. URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/11/zbirnyk-tez-yunist-nauky-2023.pdf>.

8. Сорока В. Стійкі фінансові стратегії: глобальні підходи до розвитку територіальних громад в умовах кризи. *Сучасна парадигма публічного управління* : збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада – 2 грудня 2023 р.) / за наук. ред. к.е.н., доцента А. В. Стасишина. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2024. С. 274-275. URL: https://nung.edu.ua/sites/default/files/2024-06/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_5_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%B3%D0%BC%D0%B0_2024.pdf.

9. Soroka V. A. Problems of forming financial mechanisms for the development of territorial communities in Ukraine. *Юність науки - 2024* : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С. 231. URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2024/04/programa-konferencziyi-yunist-nauky-2024-2.pdf>.

10. Soroka V. Concept of Systemic Model of the Financial Mechanism for the Development of Territorial Communities in Ukraine. *Сучасна парадигма публічного управління* : збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції (14-16 листопада 2024 р.) / [за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Стасишина А. В.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. С. 85-87. URL: <https://lnu.edu.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiia-suchasna-paradyhma-publichnoho-upravlinnia/>.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти та офіційні опоненти:

РУДЕНКО Ольга Мстиславівна, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

КОСАЧ Ірина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

ЛАШУК Оксана Сергіївна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

ОРЛОВА Наталія Сергіївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри права та публічного управління Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

ЯНКОВОЙ Роман Васильович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування Закладу Вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує СОРОЦІ ВІТАЛІЮ АНАТОЛІЙОВИЧУ ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради
Руденко О.
засвідчую
підпис
Відділ кадрів
«24» 07 2026 р.

Ольга РУДЕНКО